

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNÚ ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

15. szám.

Első évfolyam. 1862.

Aug. 8.

A debreczeni Szinügy-egylet

folyó hó 3-kán tartott közgyűlésének tárgyait és eredményét lapunk jövő heti számában veendik t. olvasóink, addig is itt közöljük e közgyűlés választásainak eredményét. Elválasztottak.

elnökül Kiss Lajos, jegyzőül Kerekes József, pénztárnokul Borsos Ferencz urak;

a választmány rendes, tiszteletbeli és póttagjaiul:
Alibán Mihály, Ármós Bálint, Bohus János, Borsos Ferencz, Csanak József, gr. Desewffy Emil, Egressy Gábor, Farkas Ferencz, Fráter Imre, Gelenczei Pál, Hannig Mátyás, Harsányi Gábor, Illésy György, Kacs-kovics Iván, Kerekes József, Kiss Sándor, Komlóssy Imre, Komlóssy Lajos, Lakó Lajos, Markos Péter, Márton László, Molnár György, Oláh Károly, Orbán Pető, Papszász Ignác, b. Podmaniczky Frigyes, Pop-per Alajos, Rácz György, Simonffy Imre, Simonffy Sámuel, Spitzer Jakab, Szabó Bálint, Szepessy Antal, Szigligeti Ede, Telegdi László, Tisza Kálmán, Zoltán Ferencz, Veres László és Vincze Viktor urak.

A debreczeni kertészeti-csarnok rendszerabályai.

A debreczeni kertészeti egylet, egyik fő feladatául tűzvé ki a nemesebb gyümölcsfajoknak minél olcsóbban és minél nagyobb mértékben terjesztését; továbbá elhatározván, hogy mindig csak oly fajokat terjeszt, melyeknek terjesztésre alkalmas voltáról, nem csak a mások ajánlata és magasztalása, hanem saját észlelése és ízlelése által is meggyőződött; belátva végre, hogy magában városunkban is sok nemes gyümölcsfaj van, melyeket az egylet, ha megismerni alkalma lenne, kétségkívül terjesztésre érdemesnek találna; hasonló szempontok alatt egyéb kerti növények,

csemeték, magvak, kertészeti eszközök s általában minden kertészeti tárgy terjesztését is előmozdítani kívánva: 1862-ki július 19-én debreczeni kertészeti csarnok felállítását határozta el, hol időnkint minden kertészeti tárgy kiállítási tért, minden új eszme megérlelést, terjesztést, minden eladó vevőt; és minden vevő hiteles árut talál-hasson.

A debreczeni kertészeti csarnok működési köre kétfelé oszlik, u. m. kiállításra és adásvevésre.

A. Az állandó kiállításra vonatkozólag:

1. — A csarnok nyitva áll egész éven át; délelőtt nyáron 7-től 10, télen 9-től 12 óráig, délután télen nyáron 4-től 8 óráig.

2. A csarnokba mindenki, akár tagja, akár nem tagja kertészeti egyletünknek, kiállítás végett minden díjfizetés nélkül beküldhet minden nemű saját termesztésű vagy készítésű tárgyat, s kijelentheti ohajtását az időre nézve, meddig azt kiállítva tartani kívánja, melynek elteltével küldeményét vissza veheti, vagy annak eladásával az ügynököt megbizhatja.

3. A csarnokbizottságnak jogában áll, a kiállítvány által elfoglalt helylyel, ha a szükség kíváná, 8 nap eltelte után rendelkezni.

4. Valamint a beküldés, úgy a visszaszállítás költségeit is, mindenkor a beküldő tulajdonos tartozik viselni.

5. Az ügynök köteles a beküldött tárgyakat átvenni, a visszakivántakat kiszolgáltatni, s az eladásra szántakat megtartani.

6. Minden különösebb gondviselést a kiállító növényt vagy egyéb tárgyat, míg kiállítva tartja, az ügynök köteles ápolni, de azok elromlásáért ha csak az ő gondatlansága miatt nem történt, nem felelős.

7. A csarnokbizottságnak jogában áll, a beküldött példányokból tudományos vizsgálat és izelés végett egy-két darabot elhasználni, kivéve azon esetet, ha rendkívüli ismertetés végett küldött példányok tulajdonosai, ily elhasználás ellen eleve határozottan tiltakoznának.

8. Minden kiállításra szánt küldeményt, az ügynök, a csarnokbizottság soros tagjának jelenlétében tartozik felbontani, s a csarnokkönyvbe írtatni, megjegyezvén, hogy a küldemény minő állapotban érkezett meg.

9. Hogy ezen beiktatás pontosan eszközölthessék, kívánatos, hogy a beküldő, saját nevét, a küldemény termése vagy készítettése helyét, s minőségét, netalán meglevő sajátságaival együtt olvasható írásban mellékelje; egyszersmind jelentse ki: micsoda szándéka van kiállítmányával a kiállítás után?

10. A csarnokban, mind addig, míg benne rendelkezés alatti hely van, minden beküldött tárgy, érkeztenek ideje szerint helyeztetik el; hely szűke esetében az egyleti tagok küldeményei elsőséggel birnak.

11. A régebben kiállított tárgyak a később érkezetteknek helyet engednek ugyan, de ha kitűnő jelességek miatt figyelmet és további kiállítást érdemelnének: a csarnokbizottság a tudomány és méltányosság érdekében kellően fog intézkedni.

12. A kiállított tárgyak rendezése, sorozása s elhelyezése a csarnokbizottság igazságos s részrehajlatlan belátásától függ.

13. A kiállított tárgyak közül azok, melyekről a beküldő előre másképp nem rendelkezett, annak idejében az egylet javára eladatnak; elébb azonban a figyelmet érdemlő tárgyak a csarnokbizottság által szakvizsgálat alá vétetvén, ennek eredménye a csarnokkönyvbe bevezettetvén, s az egylet közlönyében közzé tétetvén.

B. Az adás-vevésre vonatkozólag:

1. Az egyletnek célja levén minden nemű magvak, csemeték, gyökök, gumók, szőlővesszők, gyümölcsök, zöltségek, csemegék, kertészeti eszközök, szóval minden, a kertészet körébe tartozó tárgyak valódi minőségben biztos és gyors megszerezhetesére alkalmat nyújtani: minden

alapító és részvényes tag, ki kötelezettségének eleget tett, valamint minden nem tag is, a csarnokba eladás végett beküldhet, tulajdon termése vagy készítményéből bármely kertészeti tárgyat; egy kísérő levélben annak minő- és mennyiségét rendszorozván s megszabván az árt, melyen sem alól sem felül azt árulni nem szabad, hacsak az ár meghatározását a csarnokbizottságra nem bizza.

Ha személyesen visz be valaki valamit, akkor a rendszorozást és árszabást szóval is teljesítheti.

Ha az ár sem levélben, sem szóval nem határozatott meg, az ügynök a csarnokbizottmány soros tagjával együtt végzi e meghatározást.

2. A beküldött tárgyakat az ügynök veszi át, írtatja jegyzőkönyvbe és teszi az eladandók közzé.

3. Azon beküldők, kik a csarnok jótékony-ságát igénybe venni kívánják, az eladott tárgyak árából a csarnoknak, ha tagok 10, ha nem tagok 20 száztólit fizetnek; ezenkívül ha a tárgyakat be nem küldik, hanem eladás végett csak bejegyeztetik, minden egyes cikk bejegyzéseért a tagok 15, a nem tagok 30 krt fizetnek: végre ha bejelentett cikkeiket a társulat közlönyében is hirdettetni kívánják, minden hirdetésért, ha tagok 10, ha nem tagok 20 krt fizetnek.

Gazdasági magvak mázsánként, gyümölcsfák, szőlővesszők s egyebek száz vagy ezrenként való eladásánál csak 5%, ellenben lat vagy csipetenként való eladásoknál 20 száztóli számíttatik le a csarnok javára.

4. Minthogy az egyleti csarnoknak rendeltetése nem az, hogy abban nyereszkesedési üzlet, vagy magkereskedés folytattassék, hanem hogy a kertészkedő közönség termelő és fogyasztó tagjainak méltányos kívánságai lehetőleg hiven, biztosan s gyorsan teljesíttessenek: annál fogva az egylet ügynökének semmi nemű idegen áruczikket bizományba fogadni s a maga kezére árulni nem szabad.

5. Az ügynök az adás-vevési üzletről rendes és hiteles könyveket vezet.

C. Csarnoki felügyelet.

1. A csarnoknak mind kiállítási, mind adás-vevési (közvetítési) üzletére, hogy az pontosan és hiven kezeltessék, az igazgató választmány által választott csarnokbizottmány ügyelend.

2. A csarnokbizottmány tagjai közül egy-egy tag, a köztök megállapítandó sor szerint, köteles a csarnokot napokint minél gyakrabban meglátogatni, az üzlet folyamát figyelemmel kísérni s a kezelést az e részben nyert vagy nyerendő utasítás szerint ellenőrizni; általában jelen rendszabályok pontos megtartására felügyelni, s az előfordulható kisebb visszaéléseket vagy rendetlenséget megakadályozni, a nagyobb szerűeket pedig a választmánynak bejelenteni.

3. Ha a felügyelő soros tag azon nap, melyet felügyelőként a csarnokban tölteni köteles volna, ebben betegség vagy egyéb körülmények által akadályozva volna: köteles a rendes bizottmány valamely más tagját helyettesítőül felkérni.

4. A bizottmány és választmány, illetőleg egyeslet elnökeinek joguk van a csarnokban bármikor — véletlenül is — vizsgálatot tenni, vagy tétetni.

5. A csarnok minden mozzanata, a társulat közlönyében, mely ez idő szerint a „Hortobágy“ című hetilap, havonként egyszer közöltetik.

6. A bizottmány havonként legalább egyszer tanácskozó ülést tart s a szükségesnek látható módosítások iránt, a választmány elibe javaslatokat terjeszt. *)

Az itt elősorolt rendszabályok alapján kertészeti csarnokunkat e hó folytán megnyitjuk, s az egyeslet és ügynökség részéről minden teendőre nézve teljes készséget igérvén, a közönség rokonszenve és közremunkálásától függesztjük fel annak jövőjét.

Különösen felhívjuk helybeli és vidéki polgártársainkat, hogy legnemesb gyümölcsseikből néhány darabot küldjenek be, hogy azok közszemlére kitetvén, előhírnökei legyenek nagyon elhanyagolt gyümölcsészetünk emelkedésének, s eszközölő a kertészeti szorgalom és ügyesség megjutalmaztatásának. Az ily küldéseknél kiteendő a termesztő neve s azon név, mely alatt a termesztő azt ismeri, vagy az hozzá került, és tudatandó kitől került és hol termett a gyümölcs? hogy szükség esetében a fa is megvizsgálathassék.

*) Ezeu rendszabályok a jegyzőkönyv szövegével lényegben teljesen egyeznek.

Más részről tapasztalásból tudván, hogy gyakran épen a legnemesb fajú gyümölcsök, melyeket nagyság, vagy szép külső nem ajánl, hevernek eladatlanul a gyümölcsárusnők teknőiben, vagy szoríttatnak ki onnan szép külsejű, de silányabb fajúak által: felszólítjuk a termesztőket, hogy csarnokunk közvetítését igénybe vegyék, s midőn magoknak használnak, egyszersmind egyesletünk ügyét emelni segítsenek.

Szabó Bálint

elnök.

Jegyzette: Kovács János
jegyző.

Közelet.

(Beküldött.) Szerkesztő ur! olvasta ön lipcsei Arisztid önbírálatát,? ajánlható minden magyar embernek, mindössze 105 krért jó adag elfogulatlan-ságot tanulhat belőle; ha átolvassa egyszer, gondolkozhatik a kimondott keserű igazságok fölött — ha tudniillik gondolkozni szeret; — ha jó portiót gondolkozott fölötté, olvassa el a füzetkét másodszor, többször, vegye át envérebe, s nem bánja meg sem ő, sem a haza. Fő hibának mondja e bölcs utódja többi közt, hogy mi magyarok mi magunkkal nagyon megelégedve vagyunk; szeretjük magunkat dicsérni mindenben, kivált ha a dicsérni való pártunkhoz tartozik; nagyvád, de nem alaptalan. Én átolvastam ez önbírálatot, s átolvasandom többször is; tanait jobbra magameínak vallom, s ezekből kiindulva, ha ön helyet ad lapja hasábjain, időnként bevallandom városunkban a hibákat, fölfedendem a tudtomra levő hiányokat, megtámadom a rosszat. *) Tudom, oh, igenis tudom, hogy szerkesztő urnak gyűl meg a baja, ha talán e fölfedezéseknél, hiányoknál, nem ritkán a városi előjáróságra utalandok, de ön szerkesztő, s mint ilyen, sorsát ki nem kerülheti. Utoljára is azt hiszem, hogy az előjáróság nem ne nyulj hozzám plánta, s erényeit mint hibáit is fölemlíteni sértés nélkül szabad, sőt kötelessége annak, ki csak jót akar; — tétova nélkül indulok tehát kitzűtött utamon a fogyatkozások elősorolásában; de, bár őszintén bevallom, hogy a ránk oktroyalt előjáróság helyén, rendes uton általunk választottat szemlélni inkább szeretnék, — én ezzel is

*) Szívesen vesszük, ha nem a véleményünk szerint helytelenül bálványozott Arisztid durva, igaztalan és mindenütt csak hibát látó modorában teendi ön. Szerk.

békében élek, s mit tőle üdvöst, jót, hasznost tapasztalhatni, örömmel nyujtandom elismerésemet, s a gyanúsítás ismeretes pattogó nyilaival mit sem gondolok.

Borzasztó hódításokat tett városunkban az erkölcsstelenség, s a legujabb időkben nem is tartja szükségessének buvóhelyeire vonulni, — fölúti sátrát fényes nappal, mindenkinek szeme láttára. Jár ön gyakran szerkesztő ur a Széchenyi-utszán? — hogy ne járna, szerkesztőnek mindenütt járni kell. — Láthatta, s láthatja ön említett utsza szögletén, ama rongy és piszok népet, mely az utsza szögletét blockirozva, vagy végig vonulva a kis templom kerítése gyér árnyékában, egész napon át issza a kedélyesen mókusviznek nevezett szeszt; némelyikének meg van jegyezve üvegcséjén a vonal, mennyi szükségeltetik a szeszbe a piaczi ártézi-kut vizéből, s maga teszi meg e műtetet, — másoknak már nem kell e jelívókáján, mert vízzel vegyítve már nemtelen italnak tartja; — az illet meg lehet ismerni ajkáról, szederjes kékké égeté azt az égőviz heve. E ronda csoportot a járókelő kikerülni kényszerül, ha néha egy két bátrabb közte utat törni vakmerő, ki van téve a legocsmányabb szóbeli bántalmaknak. Helye van e ott e lazzaróni gyüldének? — lehet e egy idegének, ki városunkba jó, más ítéletet mondani városunkról, mint azt, hogy itt az erkölcsiség nagyon alsó lépcsőn áll. — Nemcsak a mostani előljáróság mulasztja e tekintetben egész erély és tekintéllyel közbelépni, elmulaszták ezt az előbbieket is.

Nem tudom más gyönyörködik e benne, de én botrányosnak tartom, ha a templomba menő, vasárnap s ünnep reggelein, már tökéletesen öntudatlan állapotban levő garázda részeg emberekkel találkozik, s az imára hívó harang kongásába éktelen kurjongatások s borzasztó istenkáromlások vegyülnek; többször tapasztaltam ily csoportocskák mellett városi hajdukat békén elvonulni, anélkül, hogy azokat meg is szólítanák. Gyakran különösen ünnep és vasárnap a tivornya késő estig sőt éjjig behat, s tudom, hogy meg van határozva az óra, melyen tul a kurta korcsmáknak nyitva lenni nem szabad; — de mi debreczeniek nem szoktuk megtartani a rendeleteket.

A napokban volt alkalmam szem és fültanuja lenni, midőn Sántha István polgártársunk, ki a mult év rövid alkotmányos időszakában jóakarólag emelte föl szavát egyik városi közgyűlésben, az elharapózott istenkáromlás megszüntetése iránt, néhány ily féktelenkedőt a város kapitányi hivatalnál följelentett. Az eredményről nincs tudomásom; de ha mint nem kétkem a följelentés nem maradt eredménytelenül, nem ártana ha az kissé nyilvánossá tétetnék; a példa, ha több ízben erélyesen ismételtetnék, minden esetre megtermené késő gyümölcsét. Vannak városok, s apróbb községek, hol a nagyon elterjedt borzasztó káromlások megszüntetésére egyletek alakultak; váro-

sunkban — ha valahol — volna szükség e tekintetben valamit tenni; — mert fájdalom e bűn nemcsak az értelmetlen köznépnél, de gyermekeknél, s mi több az értelmiségnél is borzasztón elharapózott. Nem egyszer volt alkalmam 1849-ben hallani östoba buta képű muszka zsoldosoktól, hogy a magyaroknak nem lehet győzni, mert azt a fővalóságot, kitől segílyt kérni és várni kellene, folytonos káromlásokkal sértegetik s magok ellen fölharagitják; lehet igazuk, — de az is igaz, hogy ha a rut káromkodás czifrábnál czifrább nemeivel, a műveletlen embernél vétek, a magát műveltnek tartatni követelőnél megbocsáthatlan bűn.

A korcsmákra nézve a napokban hirdetést halottunk a tizházgazdáktól, hogy azok vasárnapokon nyitva ne tartassanak; — megtartják-e, és meddig ez üdvös rendeletet korcsmáros uraimék, arról nem felelünk.

A szarvasmarhák ára tetemesen csökkent, de a hus ára még mindig tartja magát, nem akarván felzökött fokáról alászállani, azzal sem gondolván mérsárosaink, hogy a vidéken mindenütt 13—14 krért méretik a husnak fontja. Minden fontnál 6 kr. nem csekélység s felette kívánatos lenne, ha mielőbb a hus árszabályra nézve is némi módosítás történnék. Sámsonban például csak 14 kron mérik a hust, mely körülményt ha épen zsinórmértékül nem vesszük is, legalább némileg alkalmazhatnók magunkat ehez a husárszabály meghatározására nézve.

A helybeli mérsárosok már közbotrányul szolgáló tulkövetelése egyébiránt, legnagyobb részben az előljáróságot vádolja; mert mindenki tudja, hogy e bajon könnyen segíthetni. Így segített a többi közt Pest, Győr, és közelebb Nagyvárad. Nagyváradon — hiteles értesülésünk szerint — a mérsárosok azon okból, hogy a hus ára csak (!) 18 kr-ra szabattott, megtagadták a husmérést, s székeiket három napig zárva tartották. Harmadik napon a városi előljáróság közhirre tette, hogy a szokott rendőri felügyelet alatt hust mindenki mérhet. Azóta a legszebb hust szélére mérik Váradon 18 kr-ával.

Ad vocem hus. A mult csütörtökön gyönyörű „heccez“-nek valánk szemtanúi. Ugyanis a mérsárosok czéh mestere lóháton, többen pedig gyalog hajtottak egy szilaj bikát a város piaczn keresztül. Mig mi szemmel kísérhettük, addig ugyan az ijedtségen kívül nem történt baj, de annyi bizonyos, hogy csekély körülmény könnyen jóvátehetlen veszélyt okozhatott volna. — Reméljük, hogy rendőri hivatalaink valamelyike példásan megbüntette a vakmerőket?

Nem tudjuk a lámpagyújtogatók vagy a bérlő ur takarékoságából ered-e azon mostoha világítás, melynek a legsötétebb éjjel is botorkázó tanúi lehetünk. Sok lámpa — ami több — meg sem gyújtatik. Nem lehetne-e e visszaélésen valamikép segíteni? — A most bekövetkezendő bérletujítás erre nézve kedvező alkalomnak látszik.

Mint értesülénk a színházépítés egyidőre megszüntetésére nézve a m. k. helytartótanács leirta helybeli hatósághoz. Csakhogy a vállalkozó sem esett a feje lágyára, miután az építkezési szerződést megkötötte s így a hátrányos szünetelés nagyon bajosan történhetnék meg.

(Már több felől hallottuk, hogy a színház építés a tető felállítását után félben fog hagyatni; azonban e hirt határozottan megczáfolhatni hisszük. Hogyan lehetne feltenni, hogy ily temérdek építkezés után, a falak pusztán hagyatnának, folytonos botrányul szemnek szivnek, és zsákmányul az idő fogának? hogy a helytartóság; ez ugyszólván egyetlen diszépületünk bevégeztét akadályozná, a helyett, hogy elősegítse? hogy a városi előljáróság, ha saját erejét fogyni érezné is; a mű bevégezhetésére ezer meg ezer eszközt ne találjon és meg ne kíséreljen? — Mi határozottan merjük állítani, hogy állandó színházunk építését félben hagyni nem fogják. — Szerk.)

Reszler ur színésztársulata városunkba érkezvén, f. hó 2-kán kezdte meg előadásait, a vállalkozó péterfiai színházában. A társulat körül-belől a mult időnyről már ismert tagokból áll, csupán Térei A. Láng B. Prielle, Timár és Sztupa szerződtek más felé. Új tagok a dalmünél Melles Liska és Mindszenti Kornélia kisasszonyok, a drámánál a nálunk már ismeretes Benedek pár. Ugy halljuk, hogy Bánhidy E. k. a. is visszaszerződött. — A közönség hallomás szerint nem nagyon látogatta az eddigi előadásokat. Eddigkövetkező előadások voltak:

Aug. 2. A beszterczei gróf. Dobsa átdolgozott drámája.

Aug. 3. Az aggteleki barlang. Szigligeti népszínműve.

Aug. 4. Lammermoori Lucia. Donizetti dalműve.

Aug. 5. A jó barátok. Sardou vígjátéka.

Aug. 6. Az ördög része. Énekes vígjáték.

F. hó 3-kán temérdek végtisztelgő volt együtt Gelejen, Miskolcz, Patak és a közel vidékekről, hogy a debreczeni főisk. tanulósg által Kovács Gyula sirjára készített emlékoszlop felállítását ünnepélyesítse. Reggeli istenítisztelet végeztével az ünnepély kihirdettetvén, az egész gyülekezet a temetőbe ment.

Itt a Hymnus eléneklése után Tóth Sámuel emlék beszédet tartott, ezt követte a „Könyes szemmel megjelentünk“ halotti ének. Aztán Illyés Lajos szavalta Kovács „Merengés“ cz. költeményét, mire az énekkar az „Eltávozás“ éneket mondta el. Végre Bihari Péter „Kovács Gyula sirján“ cz. saját költeményét elolvastván, e megható ünnepélyt, a „Mizengi tul a bérceket“ fejezte be. — Minden éneklést a debreczeni főtanodai énekkar végzett.

Elővásárunk nagyon lankadt. Főjelenségei néptelenség és pénzhiány. A jövőheti marhavásár azonban valószínűleg élénk leend, mert nem kis feladat lesz az idén marhát teletetni. — Terményt eleget hoznak a piacra helybeliek és vidékről; maga a gőzmalom többet vásárolt e héten 1000 köböl buza és rozsnál, csaknem mind a legjobb minőségűt.

A napszamosok munkadíja e héten 60—70 kr. közt váltakozott.

Gazdászaink kedvéért mi is megemlítjük, miszerint közelebb szénakaszáló-gép találtatott föl, mely egy ember működése mellett két ló segítségével naponkint 20 holdnyi tért tarolhat le, még pedig oly szépen, hogy akármely ügyes kaszás sem különben. Egy gép ára 4—500 frt. Célzszerűsége felől közelebb a Rákoson történt kísérlet alkalmával, a szakértő közönség örömmel győződött meg. Ha a gép, tartósságáról is tanúságot teend: e jeles találmány a gazdasági világban nem csekély jelentőségre emelkedik. E gép föltalálója nevére Mack-Cormick-gépnek neveztetik.

Mult csütörtökön az építésben levő színház faláról egy aprószeres fiu zuhant alá s tetemesen megsérülvén, életéhez kevés remény van kötve.

Folyó hó 5-kán, „miután a Debreczeni közlöny szerkesztője, lapjának 51-dik számában „Szerencsétlen házasság“ című botrányos cikkének f. hó 2-kán történt közrebecsátásával teljesen bebizonyította azt, hogy lapja nem mivelt közönség kezeibe való,“ — számos casinói tag, az ily nyilvános intézetnél szükséges indítványkönyv nem létében, egy az elnökhöz beadott íven kifejezte azon ohajtását, hogy „ha már a casinó egyletnek az ily botrányokat megakadályozni hatalmában nem áll is, méltó megbotránkozását legalább azzal fejezze ki, hogy az említett lapot a casinó asztaláról kitiltsa és mindenkorra száműzze.“

(Beküldetett:) Előfizetési felhívás a „Hajdusági naptár“ 1865-diki folyamára. — A naptárt szerkeszti Boócskai Papp Lajos. — Előfizetési ár 40 kr. — Beküldési határidő Sept. 15. — A tiszta jövedelem egy harmada jótékony célra fordítatik.

Az Isten áldása.

Mintha csak tömérdek bűneinkért ostromozna minket a mindenható! Nem elég, hogy szénánk ugyszólván mi sem lett; nem elég, hogy legelőhiány miatt jászolra szorultak lábasjóságaink és sarjunk kaszálatlan silány: tengerivetéseinket is jóformán tönkretette a hosszan tartó szárazság, különösen a homokos és halmos helyen levőket. Ennek lehet tulajdonítani, hogy egy-két nap alatt a tengeri mérője három frtról négyre rugott föl. A fekete földeken sem sokkal szebben mutatkozik a tengeri, kivéve ott, hol néha egy-egy kis eső a talajt megáztatá. Leghálásabbak voltak a vetések körülünk az érmelléken, hol nemcsak a buza adott dus kamatot, hanem a tengerivetések is gyönyörűen mutatkoznak; ugyannyira, mikép nem ritkaság 4—5 csövet egy száron látni. Székelyhid határán a buza 9—10, Diószegen, Jankán szintén 9—10, Vajdán 10—12 magot adott. Pocsaj határán is terhes kalászatokat arattak a földmivelők, annyira, hogy egy-egy kereszt egyremásra egy köbölnyi buzamennyiséggel fizetett. Az érmellékem a borág is szőlőfürtökkel bővelkedik s tekintve a hévséget, még mindig tartja magát, csak azok a szőlővesszők nem oly szépek, melyek a jelen szárazságban kapáltattak, ahonnan czélszerűbbnek látszik a kapálással még késlekedni, míg új esőt kapunk. Ennek okát onnan fejthetjük meg, miszerint a száraz időben kapált szőlők vesszői, ha a kapa által sérülést szenvednek, nem oly könnyen heverik azt ki, mint nedvesb időszakban s így könnyen elfonnyadnak a rajta levő fürtök. Vajdán nem csekély kárt okozott a jég, bár szerencsére nem nagy térségen vonula át. — A tőlünk nyugotra eső környéken kevesebb juta az isten áldásából. Így például Nádudvaron egy kereszt buza alig eresztett átalánvéve 1 1/2 vékányi szemet; szára pedig ugyszólván semmi nem termett az egész határon. Kerti szőlőinkben a szilvák, körték s almák különféle nemei érnek jelenleg roppant mennyiségben. A téli és őszi gyümölcsök nagyon férgezenek még mindig s ha a bőség folytán panaszunk nem is lehet a mennyiségre, a minőségre, mely amannak arányát meg nem közelíti: igen is lehet. Renglót- és bercenczei szilva is nagy mennyiségben lesz az idén, előbbi már szépen érke is. A köles még mindig tartja magát, farkasszemet nézve s daczolva a növényzetet fékező hévséggel. A dohány és dinya azonban nagyon sinlik a szárazságot.

A szépesi tanyákon (debreczeni határ) meglehetősen eresztett a buza, a mennyiben az őszi vetés egyremásra egy köbölnyi, a tavaszi pedig két véka szemet adott vontatója után.

A tengerivetések újra éledtek a hetfői eső által, bár az azzal járt erős szél sok helyütt földre hajtá a tengeriszárat.

D. E.

Piaczi árak aug. 5-kén.

Közép ár: 1 pozsonyi mérő tiszta buza 4 frt. 20 kr. — Kétszeres 3 frt. 60 kr. — Rózsa 2 frt. 60 kr. — Árpa 1 frt 95 kr. — Zab 1 frt. 50 kr. — Tengeri 4 frt. 10 kr. — Köles 3 frt. 70 kr. — Kása 5 frt. 50 kr. — Egy mázsa szalonna 38—40 frt. — kr. — Egy font marhahús 20 kr.

A helybeli anyakönyvtár jöltevői.

(Folytatás.)

103. Nagy István helybeli segédlelkész 7 db. réz és 2 ez. öszvesen 19 db. régibb érmet.

104. Egyes darab könyveket, érmekeket stb. ajándékoztak: Szeremlei Sámuel Bösörményből, — Özv. Ecsedi Gáborné és Ecsedi Albert Gyuláról, — Eperjesi Sándor, Bódi Sámuel, Szikszai János helybeli polgárok, — Eszenyi Károly, Kiss Pál, Tóth József, Hegedüs Lajos, Bakóczy János, Uzonyi Imre, Harsányi Sándor, Petres Mihály, Erős Dániel, Arányi György, Szabó János, Gonda László, Katona Endre, Komáromy Mihály, Igaz Pál, tanulók, lelkészjelöltek és lelkészek.

105. Timár Nagy Bálint debreczeni polgár: Hadrian, III. Zsigmond és Bethlen Gábortól négy ezüst érmet.

106. A prágai egyetem és pozsoni evang. főtanoda, ugy a soproni fő-, és rimaszombati középtanoda, évenkénti értesítményeiket.

107. Néh. Kaufmann Károly cs. kir. tüzérkapitány, művész i tollarabeszek, czífrázatok egész kötetét, ivrét.

108. Almási Balogh József mint szerző: De quadratura circuli. Pest. 1858.

109. Zákány József néhai tanár 84 db. — és vég hagyományilag 302 kötet becses könyvet.

Kivonatok

Debreczen város régi jegyzőkönyveiből.

(Folytatás.)

(Latin.) Ezen debreczeni templom, mely régiebb időkben Sz. András templomának nevezetett, 64 év óta formátlan romban, s a megégés miatt mintegy hamuban hevervén, megújíttatni kezdetett nemes Mike Pál bíróságában 1626-dik évben. Az 1627-dik évben pedig boldog emlékeztű Szűts György a megkezdett ujítást minden igyekezettel, s lelki erélylyel folytatni szándékozván, bírónak választatása után 11 nap mulva az élő közül kiszóllíttatott, s az utána választott nemes Juhos Ferencz folytatta a templom munkáját. Végre a jelen 1628-dik évben a hatalmas Isten kegyelméből nemes Bachió János utolsó kezét tette a munkára. — Mely templom az egész köztársaság öröme, s a vidékről besereglett lelkipásztorok jelenlétében, szép versek, énekek,

szónoklatok s imádságok elmondása, s Úrvacsorája kiosztása közben, elhagyatván a Szent Andrást régi neveze, a háromszor szent Istennek ajánlatott 26. november 1628., ezen egyház lelki kulcsát s kormányát bíró tisz. Tornai Ferencz, Szegedi János, és iskolai rector Kecskeméti Mátyás lelkészességükben. Jelen voltak: tisz. Alvinczi Péter és Bakai Benedek Kassai, — Szepsi Mihály, Tarczali, Czeglédi János Ecsedi, Körösszegi Sámuel Zilahi, Domján János Báthori, Putnoki János Nánási lelképásztorok.

1629. főbíró Mike Pál.

18. Máj. (Magyar.) Az Portörök Instantiájára resolváltatott: Mint annak előtte régen, az apró kalmárok költözzenek által a folyáson, és a Sátorok mellé rakodjanak árujokkal; a Portörök a mint az előtt volt, ugyan azon helyen maradjanak.

22. Mart. (Latin.) Az Aprilis 8-kán Gyulafehérváron tartandó Erdélyországi Dietára következő választatnak nemes Fekete István és Mészáros János.

19. Aprilis (Magyar.) Két ifjú Legényt fogadtunk Budára Kotsis Tanítóknak a Vezér Hintájához.

30. April. (Latin.) Tornai István tanulás végett Németországba indulván kapott bíró uramtól a tanács határozatából 200 császári tallért és 100 magyar forintot.

A szerkesztő izenete.

G. K. Nagyváradi. — A kérdéses állomás szakismeretet igényel, azon felül sokan vannak a folyamodók.

A „Hortobágy”

szépirodalmi, művészeti, gazdasági, kereskedelmi, ipar, s általában társas életi hetilap. Megjelenik minden pénteken. Előfizetési ára máj.—decz. 8 óra 3 frt. 30 kr., máj.—aug. 4 óra 1 frt. 70 kr. felévre 2 frt. 50 kr. A ki-8 óra előfizet, az műmellékletül

a debreczeni állandó színház

diszes rajzát nyeri, Skalnietzky rajza szerint. — Hirdetések jutányos díjért közöltnének. A lap tiszta jövedelme kizárólag jótékony célra fordittatik. — Minden a lapot érdeklő közlemény a szerkesztőhöz (Szécutca 2465. sz.) intézendő.

Vasuti-menetrend

1862. máj. 1-től kezdve, érvényes az 1862. nyári havakra.

I. Kassa és Nagyváradfélé	Bécs ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc. reg.
	Pest „	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ délu.
	Czegléd „	9 „ 27 „ „	8 „ 24 „ este
	Szolnok „	10 „ 27 „ „	9 „ 42 „ éjjel
	Püsp.-Ladány „	1 „ 26 „ délu.	1 „ 20 „ „
	Debreczen „	3 „ — „ „	3 „ 47 „ reg.
	Tokaj „	5 „ 25 „ „	8 „ 4 „ „
	Miskolcz „	7 „ 19 „ este	11 „ 1 „ déle.
	Forró-Encs „	8 „ 28 „ „	12 „ 52 „ délb.
	Kassa érk.	9 „ 51 „ „	3 „ — „ délu.
II. Aradfélé	Püsp.-Ladány ind.	1 „ 53 „ délu.	1 „ 49 „ éjjel
	B.-Ujfalu „	2 „ 54 „ „	3 „ 6 „ reg.
	Nagyvárad érk.	3 „ 45 „ „	4 „ 40 „ „
III. Kassa és Nagyváradról Pest és Bécsfelé	Bécs ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc. reg.
	Pest „	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ este
	Czegléd „	9 „ 42 „ „	8 „ 39 „ „
	Szolnok „	10 „ 40 „ „	10 „ 11 „ éjjel
	Mező-Tur „	11 „ 46 „ „	12 „ 14 „ „
	Csaba „	1 „ 22 „ délu.	3 „ 9 „ reg.
IV. Arad Pest és Bécsfelé	Arad érk.	3 „ 3 „ „	6 „ — „ „
	Kassa ind.	5 óra 26 perc reg.	11 óra — perc. déle.
	Forró-Encs „	6 „ 39 „ „	1 „ 3 „ délu.
	Miskolcz „	7 „ 57 „ „	3 „ 2 „ „
	Tokaj „	9 „ 35 „ „	5 „ 35 „ „
	Debreczen „	12 „ 12 „ reg.	10 „ 29 „ éjjel
	Püsp.-Ladány „	1 „ 45 „ délu.	12 „ 56 „ „
	Szolnok „	4 „ 44 „ „	4 „ 43 „ reg.
	Czegléd érk.	5 „ 41 „ este	5 „ 54 „ „
	Pest „	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
V. Arad Pest és Bécsfelé	Bécs „	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este
	Nagyvárad ind.	11 „ 12 „ déle.	9 „ 30 „ este
	B.-Ujfalu „	12 „ 5 „ délb.	11 „ — „ éjjel
VI. Arad Pest és Bécsfelé	Püsp.-Ladány érk.	12 „ 54 „ „	12 „ 16 „ „
	Arad ind.	12 óra 41 perc délu.	8 óra 20 perc este
	Csaba „	2 „ 17 „ délu.	11 „ 13 „ éjjel
	Mező-Tur „	3 „ 50 „ „	2 „ 3 „ reg.
	Szolnok „	5 „ 9 „ „	4 „ 12 „ „
	Czegléd érk.	5 „ 56 „ este	5 „ 39 „ „
	Pest „	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
VII. Arad Pest és Bécsfelé	Bécs „	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

Aradról Szegedbe, mindennap este 6 órakor az utasok fölvételével.
Nagyváradról Kolozsvárra, mindennap este 6 órakor. (Az utasok fölvételével.)
Nyíregyházról Szathmárba, vasárnap, szerdán, pénteken este 6 órakor.
Nyíregyházról Beregszászba, naponként reggel 6 1/2 órakor.
Nyíregyházról Nagybányára hétfő, kedd, csütörtök, szombat este 6 órakor.
Tokajból S. A. Ujhelybe, mindennap este 7 órakor.
Kassáról Lőcsére mindennap éjjeli 1 órakor.
Kassáról Przemyslbe szerdán és szombaton délután 2 órakor.
Kassáról Szigethre mindennap este 10 órakor.
Kassáról Munkácsra mindennap este 10 órakor.

(A. 2—5.)

Az igazgatóság.

Kiadó: a debreczeni Színügyegylet.

Szerkesztő: Illésy György.

HIRDETÉSEK.

Alólirottak tisztelettel jelentjük a nagyérdemű közönségnek, miszerint a **bikszádi nagy hirű savanyuviz füraktára**

kereskedésünkben létezik, hol is mind egyes palaczkokban mind ládánként folytonosan a legjobb minőségben kapható. Ezen savanyuviz kitünő jótékony hatású:

1. A gyomor és bélcsatorna számos rendetlenségeiben, hiányos emésztés, székszorulásban stb. Ennél fogva ajánlható mindennapi használatra akár magában, akár borral vegyítve.

2. Az idült hurut, köhögés, kezdődő gümőkór ellen fölülmulja alkatrészei tartalmasságánál fogva a hies gleichenbergi és seltersi vizeket. Ilyenmő bajokban mind tisztán, mind savóval vegyítve a legjobb sikerrel használható.

3. Az aranyeres bajokban, májdagadásokban páratlan hatású, miről számos helybeli lakosok tehetnek már eddigelé is tanubizonyságot. — Kik e viz gyógyerejéről részletesebb ismereteket kívánnak magoknak szerezni, ntasíttatnak Dr. Török József „A két magyarhaza elsőrangú gyógyvizei s fürdőintézetei” című munkájára, mely minden könyvkereskedésben kapható.

Debreczen. 1862. Jul. 31.

Tátray és Führer.

Boltjok van a Teleky-utca sarkán a Boda házban.

7303.

1862.

Árverési hirdetmény.

Szabad királyi Debreczen város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az utszai világítás folyó 1862-dik évi november első napjától számítandó három egymásután következő évekre folyó évi augusztus 14-kén délelőtt 9 órakor a városgazdai szobában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Mely alkalomra a vállalkozók elegendő bánatpénzel ellátva ezennel meghívatnak, az árverési feltételek a városgazdai hivatalnál addig is megtekinthetők lévén.

Kelt Debreczenben 1862-dik évi július 31-kén tartott Tanácsülésből.

Kiadta:

Aszalay József
főjegyző.

Kerestetik

egy helybeli diszáru kereskedésbe, 14—15 éves, jó erköcsű tanuló. — Bővebb értesítést ad Handtel Vilmos (piacz-utca, Csanakház.)

Kiadó ház.

Nagyujtszán a 1607-ik számú egész ház sept. 1-től kezdve egy vagy több évre bérbe kiadatik.

Értekezni lehet a feltételek végett Csanak József és társa fűszerkereskedésében, vagy a hely színén.

Meghívás.

A debreczeni „István” gőzmalom-társulat választmányának folyó évi 77-dik sz. a. hozott végzése folytán **f. évi augusztus 24-kén délelőtt 10. órakor** a helybeli polgári casinó teremében tartandó **közgyűlésre** a részvényesek tisztelettel meghívatnak.

Kelt a debreczeni „István” gőzmalom-társulat választmányának 1862. július 25-kén tartott üléséből.

Komlóssy Imre m. k.
társulati elnök.

Vincze Viktor m. k.
jegyző.

57-dik ÁRJEGYZÉK

az „István” gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben, kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	- - - - -	15 frt. 20 kr	Rozsliszt 2-dik rendű	- - - - -	5 frt. 60 kr.
B. ugyanaz apró	- - - - -	15 „ 20 „	00. árpakása	- - - - -	15 „ — „
C. dara középszerű	- - - - -	13 „ 40 „	0. árpakása	- - - - -	14 „ — „
0. királyliszt	- - - - -	14 „ 20 „	1. árpakása	- - - - -	12 „ — „
1. lángliszt	- - - - -	13 „ 20 „	2. árpakása	- - - - -	10 „ — „
2. montliszt	- - - - -	12 „ 20 „	3. árpakása	- - - - -	8 „ — „
3. zsemlyeliszt	- - - - -	10 „ 40 „	4. árpakása	- - - - -	7 „ — „
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	- - - - -	8 „ 20 „	Árpaliszt	- - - - -	3 „ — „
5. ugyanaz 2-dik	- - - - -	7 „ — „	Dercze	- - - - -	3 „ — „
6. barnakenyérliszt	- - - - -	5 „ 40 „	Lábliszt	- - - - -	3 „ — „
Kétszeresliszt	- - - - -	6 „ 70 „	Korpa	- - - - -	2 „ — „
Rozsliszt 1-ső rendű	- - - - -	8 „ — „	Buzaalj	- - - - -	3 „ 20 „

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel napjától számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszaszállítja.

Debreczen 1862. Junius 19.

Debreczen 1862. Nyomatott a Város könyvnyomdájában.